

بررسی میزان آگاهی زنان از سرطان دهانه رحم، آزمایش پاپ اسمیر و ویروس پاپیلومای انسانی

ویدا شفتی^۱، مهدی قلندری^۲

^۱ استادیار زنان و زایمان، دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، تنکابن، ایران
^۲ دانشجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، تنکابن، ایران

چکیده

سابقه و هدف: سرطان دهانه رحم یکی از شایع‌ترین سرطان‌های زنان است. ویروس پاپیلومای انسانی (HPV) به عنوان یکی از عوامل اصلی ایجادکننده سرطان دهانه رحم شناخته شده است. هدف از انجام این مطالعه، بررسی آگاهی زنان از این مشکلات است. **روش بررسی:** در این مطالعه توصیفی مقطعی، ۴۲۶ نفر از زنان مراجعه کننده به درمانگاه زنان بیمارستان شهید رجایی تنکابن واقع در استان مازندران در سال ۱۳۹۵ مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه‌گیری به صورت در دسترس انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش نامه پژوهشگر ساخته بود. داده‌ها پس از گردآوری با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS22 و آزمون‌های آماری با ضریب اطمینان ۹۵٪ برای تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، مورد استفاده قرار گرفتند. **یافته‌ها:** ۴۱ نفر (۳۴٪) از افراد مورد مطالعه تست پاپ اسمیر را انجام داده بودند. ۱۸۶ نفر (۴۴٪) دارای سطح آگاهی خوب در مورد سرطان دهانه رحم بودند و فقط ۱۲۹ نفر (۳۰٪) آگاهی ضعیفی در مورد این سرطان داشتند. در خصوص آگاهی از ویروس HPV، جامعه آماری از میانگین ضعیفی برخوردار بود. بین سن و محل اقامت و آگاهی از HPV رابطه معنی‌داری وجود نداشت، اما ارتباط خاصی بین سطح تحصیلات، شغل و وضعیت تأهل با آگاهی از این ویروس وجود داشت ($P < 0/05$). **نتیجه‌گیری:** در این مطالعه مشخص شد که میزان آگاهی زنان از تست پاپ اسمیر و سرطان دهانه رحم وضعیت نسبتاً خوبی دارد و تقریباً ۴۰٪ از زنان تست پاپ اسمیر را انجام داده‌اند، اما در خصوص HPV وضعیت برعکس است و آگاهی زنان در این خصوص بسیار اندک و ناقص است، به همین دلیل اطلاع‌رسانی و آموزش مناسب الزامی به نظر می‌رسد. **واژگان کلیدی:** سرطان دهانه رحم، پاپ اسمیر، ویروس پاپیلومای انسانی.

مقدمه

تقریباً ۲۷۰۰۰۰ زن به دلیل سرطان سرویکس جان خود را از دست دادند که بیش از ۸۵ درصد آنها در کشورهای با درآمد کم و متوسط رخ داده است (۳). میزان شیوع سرطان دهانه رحم در ایران ۶ تا ۸ در هر ۱۰۰۰۰۰ مورد است (۴). سرطان گردن رحم جزء سرطان‌های قابل پیشگیری است و روش‌های تشخیصی و درمانی سرطان گردن رحم پیشرفته بسیاری کرده است، به طوری که میزان بقای مبتلایان به این سرطان در طی ۴۰ سال گذشته به‌طور چشمگیری بهبود یافته است. با توجه به اینکه مرحله پیش سرطانی آن طولانی و میزان بقای بیماران در صورت درمان در این مرحله تقریباً ۱۰۰٪ است،

تقریباً ۱۰ درصد از کل سرطان‌های مهاجم در زنان در رحم روی می‌دهند که در حدود ۳۰ درصد آنها در گردن رحم به وجود می‌آیند (۱). سرطان سرویکس دومین بدخیمی شایع زنان و شایع‌ترین سرطان ژنیکولوژیک در سراسر جهان است (۲). بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۱۲

آدرس نویسنده مسئول: تنکابن دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، دانشکده پزشکی، ویدا شفتی

email: Vshafati1@gmail.com

تاریخ دریافت مقاله: ۹۵/۱۲/۱۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۶/۳/۲۸

اندازه‌گیری می‌کرد و سه سؤال مربوط به تعیین میزان آگاهی از سرطان دهانه رحم بود و هفت سؤال آخر میزان شناخت فرد از ویروس پاپیلومای انسانی را می‌سنجید.

اعتبار محتوای پرسشنامه این پژوهش توسط افراد متخصص سنجیده شد و پس از انجام اصلاحات موردنظر صاحب‌نظران، مورد تأیید قرار گرفت. به‌منظور تعیین پایایی آزمون، از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. با توجه به اینکه ضریب آلفا بیش از ۰/۷ قابل‌پذیرش است و میزان آلفای کرونباخ محاسبه‌شده برای پرسش‌نامه به‌صورت کلی برابر با ۸۳ درصد بود، می‌توان نتیجه گرفت که پرسش‌نامه از پایایی قابل‌قبولی برخوردار بود. آلفای کرونباخ محاسبه‌شده برای هر کدام از متغیرها به تفکیک در جدول ۱ بیان شده است.

داده‌های خام به‌دست‌آمده از پرسش‌نامه‌ها، با استفاده از نرم‌افزار SPSS 22 مورد بررسی آماری قرار گرفت. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. ابتدا توصیف اطلاعات به‌دست‌آمده از طریق ارائه جداول فراوانی و نمودارهای مربوطه انجام شد و سپس در جهت ارتباط بین متغیرهای کیفی از آزمون کای‌دو استفاده شد سطح معنی‌داری آزمون‌ها کمتر از ۵ درصد در نظر گرفته شده است.

جدول ۱. پایایی پرسش‌نامه به تفکیک هر متغیر

شاخص	تعداد گویه (سؤال)	ضریب آلفا
آگاهی از تست پاپ اسمیر	۵	۰/۷۰۱
شناخت سرطان دهانه رحم	۳	۰/۷۰۵
آگاهی از ویروس پاپیلومای انسانی	۷	۰/۷۵۲
کل پرسش‌نامه	۱۵	۰/۸۳۲

یافته‌ها

میانگین (و انحراف معیار) سنی افراد مورد پرسش قرار گرفته $28/36 \pm 5/6$ (محدوده سنی ۱۶-۵۸ سال) بود. بیشترشان (۴۹/۳ درصد) در گروه سنی ۲۱ تا ۳۰ سال قرار داشتند (نمودار ۱).

۱- آگاهی از تست پاپ اسمیر:

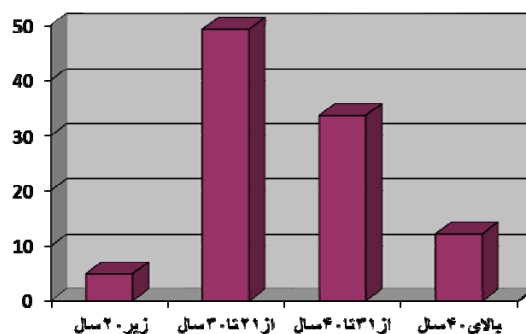
در خصوص آگاهی از تست پاپ‌اسمیر بر اساس متغیر سن، تقریباً ۶ درصد جامعه آماری بالای ۴۰ سال بیشترین میزان آگاهی نسبت به تست پاپ اسمیر را داشتند. کمترین میزان آگاهی از این تست مربوط به گروه زیر ۲۰ سال بود. ارتباط معنی‌داری بین متغیر سن و میزان آگاهی از تست پاپ اسمیر وجود داشت ($P < 0/05$).

بنابراین غربالگری در تشخیص اولیه این بیماری از اهمیت بالایی برخوردار است (۵). تشخیص زودرس و پیشگیری اولیه در زمانی که اولین تغییرات در اندازه، شکل و تعداد سلول‌های گردن رحم به وجود می‌آید، سبب درمان سریع و بهبود فرد می‌شود. هم‌اکنون پیشگیری از این سرطان با آزمون پاپ اسمیر امکان‌پذیر است و میزان کاهش مرگ و میر ناشی از سرطان سرویکس به‌واسطه غربالگری با انجام این آزمون حاصل شده است (۶). بررسی‌های مختلف نشان داده‌اند که انجام این آزمون به‌طور مؤثر شیوع کارسینوم سرویکس و مرگ و میر ناشی از آن را تا ۹۰ درصد کاهش می‌دهد (۷، ۸).

یکی از عوامل خطر اصلی سرطان سرویکس، عفونت جنسی با انواع خاصی از ویروس پاپیلومای انسانی (HPV) است. انواع ۱۶ و ۱۸ این ویروس علت اصلی حدود ۹۳ درصد سرطان‌های سرویکس هستند (۸، ۹). واکسن HPV فرصتی برای کاهش قابل‌ملاحظه انتقال هر دو نوع ویروس با خطر بالا (۲، ۱۰) و خطر پایین (۵) فراهم می‌کند و این کار نه تنها میزان بروز و مرگ و میر ناشی از سرطان سرویکس، بلکه بار مالی مداخلات تشخیصی و درمانی را نیز کاهش می‌دهد (۱۱). با توجه به اهمیت تست پاپ اسمیر در تشخیص سرطان و اهمیت تشخیص به‌موقع برای درمان کامل سرطان دهانه رحم و عفونت با ویروس پاپیلومای انسانی، مطالعه حاضر جهت بررسی میزان آگاهی زنان از تست پاپ اسمیر، سرطان دهانه رحم و ویروس پاپیلومای انسانی طراحی شد.

مواد و روشها

در این مطالعه که از نوع توصیفی گذشته‌نگر مقطعی است، تعداد ۴۲۶ نفر از زنان مراجعه‌کننده به درمانگاه زنان بیمارستان شهید رجایی شهرستان تنکابن مورد بررسی قرار گرفتند. روش نمونه‌گیری از نوع متوالی در دسترس بود. برای جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شد. در روش میدانی از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد که شامل سه قسمت بود: آگاهی از پاپ اسمیر، شناخت سرطان دهانه رحم و آشنایی با ویروس پاپیلومای انسانی. پرسش‌نامه مورد استفاده شامل دو قسمت سؤالات عمومی و اختصاصی بود. در بخش سؤالات عمومی سعی شد تا اطلاعات کلی و جمعیت شناختی در رابطه با پاسخ‌دهندگان جمع‌آوری شود. این بخش شامل پنج سؤال بود. در بخش سؤالات تخصصی، ۱۵ سؤال مطرح شده بود که از این بین ۵ سؤال اول میزان آشنایی فرد را در مورد پاپ اسمیر

نمودار ۱. فراوانی رده های مختلف سنی شرکت کننده در پژوهش

وضعیت متوسط به بالا بود. وضعیت شغلی تأثیر معنی داری بر میزان آگاهی از پاپ اسمیر داشت ($P < 0/05$).

۲- آگاهی از سرطان دهانه رحم:

میانگین نمرات جامعه آماری مورد مطالعه در خصوص آشنایی با سرطان دهانه رحم در وضعیت مطلوب و در سطح متوسط بود.

بین سن افراد جامعه و میزان آگاهی آنها از سرطان دهانه رحم ارتباطی وجود نداشت ($P = 0/107$). میزان آگاهی از سرطان دهانه رحم در زنان ۳۰ تا ۴۰ ساله و گروه بالای چهل سال در حد خوب بود، حال آنکه ۷۱ درصد زنان زیر ۲۰ سال آگاهی ضعیفی نسبت به این سرطان داشتند. در مجموع، ۴۴ درصد از جامعه آماری پژوهش حاضر اطلاعات خوبی در خصوص سرطان دهانه رحم داشتند. ۲۶ درصد شناخت متوسط و حدود ۳۰ درصد اطلاعات ضعیفی در خصوص سرطان دهانه رحم داشتند.

افراد متأهل شناخت مناسبی از سرطان دهانه رحم داشتند و تقریباً نیمی از این افراد شناخت متوسط به بالا داشتند، در حالی که بیش از نیمی از افراد مجرد در طیف متوسط به پایین قرار داشتند. ارتباط معنی داری بین وضعیت تأهل و میزان آگاهی از سرطان دهانه رحم وجود داشت ($P < 0/05$).

ارتباط معنی دار داری بین تحصیلات ($P = 0/396$)، شغل ($P = 0/58$) و محل سکونت ($P = 0/09$) با میزان آگاهی از سرطان دهانه رحم وجود نداشت (جدول ۲)

۳- آگاهی از ویروس پاپیلومای انسانی (HPV)

همان گونه که در جدول ۳ مشاهده می شود، ۸۷/۱ درصد جامعه آماری این پژوهش (۳۷۲ نفر) از نظر شناخت ویروس

میزان آگاهی زنان متأهل از زنان مجرد بیشتر بود و ارتباط معنی داری بین وضعیت تأهل و میزان آگاهی از تست پاپ اسمیر وجود داشت ($P < 0/05$).

در جمعیت شهری، میانگین اطلاع از تست پاپ اسمیر در وضعیت خوب بود، در حالی که در جامعه روستایی این گونه نبود و بیش از یک سوم افراد آگاهی ضعیفی از این موضوع داشتند ($P < 0/001$).

برای متغیر تحصیلات، در گروه لیسانس و بالاتر بیش از نیمی از افراد شناخت خوبی از پاپ اسمیر داشتند. همین موضوع برای سایر طبقات تحصیلی نیز مشاهده شد، به جز در خصوص افراد بی سواد که بیش از نیمی از آنها در این خصوص آگاهی ضعیفی داشتند. ارتباط معنی داری بین میزان تحصیلات و میزان آگاهی از تست پاپ اسمیر مشاهده شد ($P < 0/05$).

در خصوص افراد شاغل، میانگین میزان آگاهی افراد از تست پاپ اسمیر در وضعیت مطلوبی قرار داشت. میانگین نمره میزان آگاهی از پاپ اسمیر گروه های بیکار و خانه دار نیز در

جدول ۲. میزان آگاهی از سرطان دهانه رحم بر اساس متغیرهای تحصیلات، شغل و محل سکونت

متغیر / وضعیت	عالی	خوب	متوسط	ضعیف	جمع کل
وضعیت تحصیلی	لیسانس و بالاتر	۳	۵۷	۲۷	۱۰۸
	فوق دیپلم	۳	۱۵	۹	۳۶
	دیپلم	۹	۹۰	۴۵	۲۰۴
وضعیت شغلی	بی سواد	۰	۹	۲۷	۷۸
	بازنشسته	۰	۳	۰	۳
	شاغل	۳	۳۰	۹	۴۸
محل سکونت	خانه دار	۱۲	۱۲۰	۷۵	۳۰۳
	بیکار	۰	۱۸	۲۴	۷۲
	شهری	۱۲	۱۳۸	۷۲	۳۰۶
روستایی	۳	۳۳	۳۶	۴۸	۱۲۰

بحث

در مطالعه حاضر تقریباً حدود نیمی از افراد جامعه آماری در رده سنی ۲۱ تا ۳۰ سال قرار داشتند همچنین میانگین نمره میزان آگاهی از تست پاپ اسمیر جامعه آماری در سطح متوسط به بالا بود؛ اما فقط ۳۳ درصد از جامعه مورد مطالعه سابقه انجام تست پاپ اسمیر را داشتند. مطالعه حاضر نشان داد که ارتباط معنی‌داری بین متغیر سن و میزان آگاهی از تست پاپ اسمیر وجود دارد. عنصری و همکارانش در مطالعه-ای که سال ۱۳۹۲ در خصوص تست پاپ اسمیر انجام دادند جامعه آماری خود را از زنان ۱۸ تا ۵۲ سال انتخاب کردند (۱۰). کشاورزبان و همکارانش در سال ۱۳۹۱ در مطالعه خود به هدف آگاهی و عملکرد زنان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر هریس جامعه خود را در بین زنان متأهل ۱۵ سال به بالا انتخاب کردند، گرچه از نظر محدوده سنی این مطالعه با پژوهش حاضر شباهت دارد، اما تفاوت آنها در تأهل جامعه آماری است، به این معنا که در جامعه مورد مطالعه ما افراد از بین دو گروه متأهل و مجرد انتخاب شدند، در حالی که در مطالعه کشاورزبان و همکارانش جامعه آماری فقط از بین زنان متأهل انتخاب شده بود (۱۲). مطالعه زارعی از حیث محدوده سنی و تعداد جامعه آماری شباهت بیشتری به مطالعه حاضر دارد، اما همچنان مطالعه زارعی نیز به بررسی وضعیت آگاهی زنان متأهل می‌پردازد؛ از این حیث مطالعه پیشرو کامل‌ترین و جامع‌تر از مطالعه‌های پیشین خود است (۱۳).

در مطالعه ما جامعه آماری روستایی نیز مدنظر قرار گرفته است، در حالی که در مطالعات پیشین یا به این جامعه آماری توجهی نشده است یا اگر افراد از این جامعه انتخاب شده‌اند گروه‌بندی صورت نگرفته است.

در مطالعه حاضر جامعه آماری از حیث تحصیلات به چهار دسته تقسیم شدند و میزان شناخت هر دسته از تست پاپ اسمیر و سرطان دهانه رحم و ویروس پاپیلوما مورد تحلیل

HPV در وضعیت ضعیفی به سر می‌برند. نزدیک به ۹۰ درصد از جامعه آماری حتی اسم این ویروس را نشنیده بودند. به همین تعداد از جامعه پژوهش حاضر، در مورد راه‌های انتقال ویروس HPV اطلاعاتی نداشتند.

هیچ رابطه‌ای بین سن و تحصیلات با میزان شناخت ویروس پاپیلوما (در یک محدوده خاص) وجود نداشت ($P > 0/05$).

جدول ۳. میزان آگاهی از ویروس HPV در نگاه کلی

وضعیت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
ضعیف	۳۷۲	۸۷/۳	۸۷/۳
متوسط	۶	۱/۴	۸۸/۷
خوب	۱۸	۴/۲	۱۰۰
جمع	۴۲۶	۱۰۰	

ارتباط معنی‌داری بین متغیر وضعیت شغلی و میزان آگاهی از ویروس HPV وجود داشت. به جز زنان بازنشسته که به طور ۱۰۰ درصد نمره ضعیفی در بخش آشنایی با ویروس HPV کسب نمودند، نزدیک به ۹۴ درصد زنان خانه‌دار نیز دارای شناخت ضعیفی از این ویروس بودند.

بنابر جدول ۴، بعد از زنان مطلقه، زنان متأهل با ۹۰ درصد جامعه آماری خود (۳۰۰ نفر) بالاترین رتبه را در کسب نمره ضعیف در خصوص شناخت ویروس HPV داشتند. زنان مجرد در داشتن شناخت عالی از این ویروس از سایر طبقات پیشی گرفتند، هر چند مقدار آنهایی که شناخت عالی نسبت به این ویروس را داشتند، فقط ۱۶ درصد بود و حدود ۷۴ درصد از این دسته نیز شناخت ضعیفی از ویروس HPV داشتند. ارتباط معنی‌داری بین وضعیت تأهل و میزان شناخت ویروس پاپیلوما انسانی وجود داشت ($P < 0/05$).

بین محل زندگی، بر اساس شهری و روستایی، هیچ رابطه‌ای با میزان شناخت از ویروس HPV وجود نداشت. اغلب افراد مورد پرسش قرار در هر دو جامعه شهری و روستایی اطلاعات ضعیفی در خصوص ویروس HPV داشتند.

جدول ۴. ارتباط بین وضعیت تأهل و آگاهی جامعه آماری از HPV

گروه سنی	فراوانی/درصد	عالی	خوب	متوسط	ضعیف	جمع کل
مجرد	فراوانی	۱۵	۹	۰	۶۹	۹۳
	درصد	۱۶	۱۰	۰	۷۴	۱۰۰
متأهل	فراوانی	۱۵	۹	۶	۳۰۰	۳۳۰
	درصد	۵	۳	۲	۹۰	۱۰۰
مطلقه	فراوانی	۰	۰	۰	۳	۳
	درصد	۰	۰	۰	۱۰۰	۱۰۰

۶/۲ درصد از آنها اطلاعات دقیقی در این خصوص داشتند که این تا حد بسیار زیادی با یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی دارد (۱۰).

نتایج برآمده از این پژوهش نشان می‌دهد که آگاهی جامعه مورد مطالعه از سرطان دهانه رحم در وضعیت خوبی است. حدود ۴۴ درصد از این جامعه، در مورد سرطان دهانه رحم اطلاعات خوبی داشتند و ۲۶ درصد از آنها ابراز داشتند که اطلاعات متوسطی در مورد سرطان دهانه رحم دارند و در نهایت ۳۰ درصد از آنها در خصوص سرطان دهانه رحم فاقد اطلاعات یا دارای اطلاعات ضعیفی بودند. در جامعه مورد مطالعه حدود ۵۷ درصد از پاسخ‌دهندگان در خصوص عوامل خطر سرطان دهانه رحم آگاهی کافی داشتند. همچنین حدود ۶۶ درصد از آنها در خصوص قابل‌پیشگیری بودن یا نبودن سرطان دهانه رحم اطلاعات کافی داشتند. در خصوص قابل‌درمان بودن یا نبودن سرطان دهانه رحم حدود ۴۷ درصد ابراز اطلاع کافی کردند. کشاورزبان و همکارانش در مطالعه خود در سال ۱۳۹۱ نشان دادند که حدود ۳۸ درصد افراد در مورد سرطان دهانه رحم آگاهی مناسبی داشتند و این مطالعه تطابق مناسبی با پژوهش حاضر دارد (۱۲). همچنین نتایج مطالعه پائولینو و آروسی در سال ۲۰۱۱ نشان داد که ۳۳ درصد از افراد از عوامل خطر سرطان دهانه رحم آگاهی داشتند همچنین ۳۷ درصد در مورد قابل‌درمان بودن یا نبودن آن ابراز اطلاعات کرده بودند. این مطالعه نیز نتایج مطالعه حاضر را تأیید می‌کند (۱۶).

نتایج به‌دست‌آمده در خصوص آشنایی با ویروس پاپیلومای انسانی (HPV) در این پژوهش حکایت از آن دارد که متأسفانه جامعه آماری این پژوهش شناخت چندانی نسبت به این ویروس نداشت. در این پژوهش، فقط ۴/۲ درصد از افراد دارای اطلاعات خوبی نسبت به ویروس (HPV) بودند و حدود ۱/۴ درصد از جامعه آماری دارای شناخت متوسط نسبت به ویروس پاپیلومای انسانی بودند. نزدیک به ۸۷ درصد از جامعه آماری پژوهش حاضر اطلاعات ضعیفی نسبت به ویروس پاپیلوما داشتند. وضعیت شناخت ویروس (HPV) حتی در بین لایه‌های تحصیل‌کرده جامعه آماری این پژوهش مناسب نیست. بیش از ۸۷ درصد جامعه آماری مورد نظر ما حتی نام ویروس HPV را نشنیده بودند و همین تعداد در خصوص قابل‌پیشگیری بودن HPV هیچ اطلاعاتی نداشتند. ۹۷ درصد جامعه آماری در خصوص واکسن HPV اظهار بی‌اطلاعی کرده بودند. تقریباً ۸۷/۳ درصد از جامعه آماری در خصوص اینکه این ویروس کدام جنس را مبتلا می‌کند هیچ اطلاعی

قرار گرفت. بیش از ۸۰ درصد جامعه آماری این مطالعه را افراد باسواد تشکیل می‌دادند که حداقل دارای مدرک دیپلم بودند. همچنین حدود ۲۵ درصد از جامعه را افراد با مدرک لیسانس و بالاتر تشکیل می‌دادند. بر اساس نتایج مطالعه، بین وضعیت تحصیلی و شناخت تست پاپ اسمیر و همچنین آگاهی از ویروس HPV ارتباط وجود داشت، در حالی که بین سطح تحصیلات و آشنایی با سرطان دهانه رحم وجود رابطه تعریف نشد. باقیانی مقدم در مطالعه خود که در سال ۱۳۸۰ انجام داد تأثیر میزان تحصیلات بر شناخت پاپ اسمیر را مورد تأیید قرار داد (۱۴).

در خصوص وضعیت شغلی، این مطالعه به دسته بندی جامعه آماری در چهار دسته بیکار، خانه دار، شاغل و بازنشسته پرداخت. بر اساس نتایج حاصله، وضعیت شغلی هیچ تأثیری در انجام تست پاپ اسمیر نداشت، اما رابطه‌ای در خصوص موقعیت شغلی و آشنایی با پاپ اسمیر مشاهده شد. همچنین در خصوص وضعیت شغلی و شناخت سرطان دهانه رحم رابطه مورد تأیید قرار نگرفت. هر چند شباهت‌هایی بین مطالعات پیشین و مطالعه حاضر به لحاظ ارزش‌گذاری آشنایی با تست پاپ اسمیر وجود دارد، اما به‌ندرت مطالعات پیشین به تأثیر شغل بر میزان شناخت پاپ اسمیر و سرطان دهانه رحم و ویروس پاپیلومای پرداخته است.

در مطالعه حاضر، تقریباً ۳۳ درصد از افراد مورد مطالعه (۱۴۱ نفر) سابقه انجام تست پاپ اسمیر را داشتند. در این میان، بیشترین درصد مربوط به زنان بالای ۴۰ سال بود که بیش از ۷۰ درصد آنان حداقل یک‌بار تست فوق را انجام داده بودند، اما فقط حدود ۱۴ درصد از افراد زیر ۲۰ سال این تست را انجام داده بودند. از جامعه آماری این پژوهش، ۴۲ درصد هیچ اطلاعی در خصوص تست پاپ اسمیر و نحوه انجام آن نداشتند و تقریباً ۳۴ درصد از آنها نمی‌دانستند که چند وقت یک‌بار باید تست مورد نظر را انجام دهند. ۴۰ درصد افراد شرکت‌کننده آگاهی خوبی نسبت به تست پاپ اسمیر داشتند و ۳۱ درصد نیز در سطح ضعیفی از نظر شناخت تست پاپ اسمیر قرار داشتند. همچنین فقط ۳/۵ درصد از جامعه آماری به‌طور دقیق از تست پاپ اسمیر اطلاع داشتند. در مطالعه عابدیان و درمحمدی که در سال ۱۳۸۸ انجام گرفت، فقط ۱۴ درصد از افراد می‌دانستند که آزمایش پاپ اسمیر مربوط به سرطان سرویکس است (۱۵). یافته‌های این قسمت تا حدی در مطالعات عنصری و همکارانش (۱۰) و همچنین مجاهد و همکارانش تأیید شده است (۴). در مطالعه عنصری، ۱۷ درصد از جامعه آماری هیچ اطلاعی از پاپ اسمیر نداشتند و فقط

پاسخ‌دهندگان می‌دانستند که واکسیناسیون علیه HPV می‌تواند از سرطان سرویکس جلوگیری کند. بررسی مطالعات دیگر نیز نشان می‌دهد که در خصوص آگاهی از واکسن HPV ضعف عمده‌ای در جوامع آماری مختلف وجود دارد که می‌تواند دلایل متعددی داشته باشد (۴).

در این پژوهش مشخص شد که میزان آگاهی جامعه آماری از تست پاپ اسمیر از وضعیت مناسب و مطلوبی برخوردار است، و آگاهی از سرطان دهانه رحم در حد متوسط و بالایی است، اما افراد در خصوص ویروس پاپیلومای انسانی آگاهی چندانی ندارند. از آنجا که سرطان سرویکس از جمله سرطان مهاجم شایع در زنان است و با توجه به اینکه واکسیناسیون پاپیلومای انسانی می‌تواند نقش مهمی در جلوگیری از ابتلا به این سرطان ایفا کند، اطلاع‌رسانی راه‌حل مناسبی به نظر می‌آید. مطالعه موردی با جامعه آماری گسترده‌تر پیشنهاد می‌شود.

نداشتند. نزدیک به ۹۱ درصد از جامعه آماری در خصوص اینکه این ویروس علامتی ایجاد می‌کند یا نه اطلاعاتی نداشتند. حدود ۹۰ درصد از جامعه آماری در خصوص عواقب ابتلا به HPV هیچ اطلاعاتی نداشتند و فقط ۸ درصد آگاهی داشتند که ابتلا به آن منجر به سرطان دهانه رحم می‌شود. در مطالعه ایلتر و همکارانش در سال ۲۰۱۰ مشخص شد که ۵۶ درصد از جامعه آماری مورد مطالعه حتی نام ویروس و واکسن HPV را نشنیده بودند (۱۷). در مطالعه کیاری و همکارانش در سال ۲۰۱۱ فقط ۱۸ درصد از جامعه آماری نام HPV را شنیده بودند (۱۸). مطالعه‌ای که مجاهد و همکارانش در سال ۱۳۹۲ در بین پرستاران زن ایرانی انجام دادند نشان می‌دهد که علی‌رغم آنکه جامعه آماری از بین افرادی انتخاب شده است که قاعدتاً در خصوص بیمار و بیماری اطلاعاتی بیشتر از بقیه دارند اما باز میزان شناخت HPV دور از انتظار است. از بین جامعه آماری این مطالعه فقط ۴/۵ درصد از

REFERENCES

1. Novak E, Berek JS, eds. *Novak's gynecology*. New York: Lippincott Williams & Wilkins; 2012.
2. Moscicki AB, Schiffman M, Kjaer S, Villa LL. Chapter 5: Updating the natural history of HPV and anogenital cancer. *Vaccine* 2006;24:S3/42-51.
3. Ferlay J, Steliarova-Foucher E, Lortet-3 - Ferlay J, Steliarova-Foucher E, Lortet-Tieulent J, Rosso S, et al. Cancer incidence and mortality patterns in Europe: estimates for 40 countries in 2012. *Eur J Cancer* 2013;49:1374-403.
4. Mojahed S, Karimi Zarchi M, Bokaie M, Salimi T. Attitude and knowledge of Iranian female nurses about human papillomavirus infection and cervical cancer: a cross sectional survey. *J Prev Med Hyg* 2013;54:187-90.
5. Sadighi J, Vahdaninia M, Khodabandeh A, Jarrvandi F. Cervical cancer: Knowledge of women and the effect of educational materials. *PAYESH* 2005;29:29-38. [In Persian]
6. Damasus-Awatai G, Freeman-Wang T. Human papilloma virus and cervical screening. *Curr Opin Obstet Gynecol* 2003;15:473-7.
7. Jalalvandi M, Khodadostan M. Knowledge and practice of 7- married women about Pap smear. *Iran Journal of Nursing* 2005;18:139-44. [In Persian]
8. Tabeshian A, Firozeh F. The effect of health education on performing Pap smear test for prevention of cervix cancer in teachers of Isfahan city. *Medical Science Journal of Islamic Azad University-Tehran Medical Branch* 2009;19:35-40. [In Persian]
9. Gibbs R, Karlen B, Haney A, Nygaard I, eds. *Danforth's Obstetrics and Gynecology*. 10th ed. Philadelphia: Blackwell; 2008.
10. Onsory K, Zandi G, Abdollahi M. Knowledge and awareness of Pap smear screening among Parand and Robat-Karim women. *New Cellular and Molecular Biotechnology Journal* 2014;4:93-8.
11. Brewer NT, Fazekas KI. Predictors of HPV vaccine acceptability: a theory-informed, systematic review. *Prev Med* 2007;45:107-14.
12. Keshavarzian K, Barzegari Z. The Knowledge of Herisian female about the cervical cancer and Pap smear. *TUOMS* 2014;36:70-3. [In Persian]
13. Zareai M. Women's knowledge and practice about pap smear test and it's barriers in Jahrom City. *Jahrom Medical Journal* 2014,12. [In Persian]
14. Baghiani Moghadam M. Knowledge attitude and practice of women aged 15-49 who have wife about pap smear in Yazd city. *JMUMS* 2002;13:79-87. [In Persian]
15. Abedian Z, Dormohamadi M. Knowledge, attitude and practice of pap smear in Mashad City, 2009. *Journal of Iranian Obstetrics and Gynecology* 2013;15: 8-22. [In Persian]

16. Paolino M, Arrossi S. Women's knowledge about cervical cancer, Pap smear and human papillomavirus and its relation to screening in Argentina. *Women Health* 2011;51:72-87.
17. Ilter E, Celik A, Haliloglu B, Unlugedik E, Midi A, Gunduz T, et al. Women's knowledge of Pap 17 -smear test and human papillomavirus: acceptance of HPV vaccination to themselves and their daughters in an Islamic society. *Int J Gynecol Cancer* 2010;20:1058-62.
18. Rositch AF, Gatuguta A, Choi RY, Guthrie BL, Mackelprang RD, Bosire R, et al. Knowledge and acceptability of pap smears, self-sampling and HPV vaccination among adult women in Kenya. *PLoS One* 2012;7:e40766.